

„Původně bylo město cílem mrzáků a nemocných, teď ale můžeme říci, že je to i město zdravých a místo, které pomáhá veselým a líným lidem provést tu nejhorší vraždu – zabít čas.“ Takto přísně charakterizoval lázně Bath ve své době Daniel Defoe.

ZBath se stalo město jídla, pití a radovánek. Gin byl tehdy tak levný, že se říkalo: „Opij se za penny, upij se za dvě.“ Místní radní museli zakázat nošení mečů a jiných zbraní, vykázkali prostitutky a místo ginu začali raději vyrábět pivo. Byl právě přelom 17. a 18. století a být v Bath bylo módní záležitostí. To už ale město mělo za sebou dlouhou a pohnutou historii.

Tři teplé minerální prameny, které dodnes vytékají podél geologického zlomu na povrch, znali již Kelové. Jsou to jediné teplé prameny v Británii. Ví se, že nejsou vulkanického původu, protože voda má jen nízký obsah síry. Všeobecně se předpokládá, že voda, která dnes tryská na povrch, byla zhruba před 10 000 lety dešťovou vodou, která spadla na zdejší pahorky Mendip a po obrovské trhlíně v zemské kůře se dostala do hloubky dvou až tří kilometrů. Tam se zahřívá, stoupá opět k povrchu Země a tryská o dvacet kilometrů dále v Bath. Denně tu více než milion litrů 46 °C teplé vody marnotratně vytéká na povrch. Voda je slabě radioaktivní a obsahuje čtyřicet tři

Nekrytý Velký bazén v srdci římského lázeňského komplexu.

různých minerálů. Přestože mnozí lékaři nevěří v její léčivé účinky, lidi tím neodradí. Voda se užívá při léčbě revmatismu, artrózy, nemoci jater a dalších chorob. Kelové její léčebné účinky přisuzovali božstvu pramenů, jež nazývali Sulis.

Město samotné založili Římané kolem roku 43 po Kristu, brzy poté, co se vylodili v Británii.

Římané zůstali v Bath celých čtyři sta let. Centrem zdejšího náboženského života byl chrám i lázně. V Bath spojili Římané původní keltskou bohyni Sulis a Minervu, římskou bohyni zdraví, léčení a moudrosti. Město nazvali Aquae Sulis, to jest vody Suliiny. Nová bohyně se pak jmenovala Sulis Minerva a té postavili v druhé polovině 1. století našeho letopočtu chrám.

Základní informace

Na Seznam světového dědictví UNESCO bylo zapsáno v roce 1987.

Město Bath je v současnosti vyhlášeným lázeňským místem Velké Británie. Leží nedaleko města Bristol v údolí řeky Avon v jižní Anglii. Z Londýna je nej-

Návštěvník lázní vstoupil nejprve do teplé a příjemné šatny, kde se odstrojil. Místnost se jmenovala apodyterium. Pak přešel do vyhřátého tepidaria, aby zde pomalu vzrostla jeho tělesná teplota. Tato místnost byla vyhřívána horkým vzduchem cirkulujícím pod podlahou.

Po zahřátí těla se návštěvník římských lázní v Bath potil v suchém a horkém lakoniku (obdobu sauny), nebo šel do kaldaria vyhřívávaného párou. V tepidariu se tělo opět ochladilo. Nakonec bylo možno zaplavat si ve velkém bazénu s chladnou vodou.

Požitkářští Římané opustili Británii před rokem 410 našeho letopočtu. Město postupně upadalo, lázně se zanesly, budovy zhroutily a až na spodní patra byly rozebrány na stavební materiál. Prameny ale zůstaly, a tak

rychlejší spojení po dálnici M4 směrem na západ a na výjezdu č. 18 odbočit na silnici A 46 směrem na Bath. Kompletní Seznam světového dědictví UNESCO v češtině: www.ingema.net rubrika WH UNESCO.

kolem roku 1100 byly postaveny nové lázně, nazvané na počest panovníka Jindřicha I. King's Bath.

Kdysi dávno byl princ Bladud, otec Shakespearova krále Leara, vypovězen z královského dvora. Onemocněl leprou a dvořané, kteří se báli nemoci, prince žádali, aby odešel. Ubohý Bladud, odsouzený žít stranou od lidí, se živil hlídáním stáda vepřů ve vesnici poblíž současného města Bath. Vepři měli stejné boláky jako jejich pán. Bladut si všiml, že jeho stádo si zvyklo válet se v horké bažině na svahu zalesněného pahorku, kde voda vyvěrala ze země. Časem upozoroval, že vředy jeho vepřů se vyléčily. I on se proto rozhodl koupat v oné vodě a opravdu se vyléčil. Později, když se stal králem, prohlásil prameny za posvátné a nechal tu zbudovat lázně.

Koncem 18. století byly ve městě strženy téměř všechny středověké domy a na jejich místě vznikaly podél plánovitě navržených širokých ulic honosné budovy. Díky géniu Johna Wooda je Bath město s unikátním městským plánem, a to jak v Anglii, tak v Evropě. Na jedné straně to je kruhové náměstí Circus inspirované římským kolo-seem a půlkruhová stavba třiceti domů Royal Crescent, kterou sjednocuje jednotné použití iónských sloupů. Na druhé straně je to pak dvorana Assembly Rooms, areál římských lázní Pump Room a Pulteney Bridge – most, pro který byl jedinečnou inspirací Ponte Vecchio ve Florencii.

Právě díky této architektuře zvané „palladiánská“ je město Bath známé po celém světě.

Až zavítáte do Bath, nezapomeňte odtud na závěr své procházky časem poslat pohlednici. Při oliznutí známky si tak přímo na „místě činu“ zopakujete úkon starý více než sto šedesát let. Právě odtud z Bath byl totiž dne 2. května 1840 odeslán dopis s vůbec první takzvanou adhezivní známkou. Princip černé penny pak dobyl celý poštovní svět. ●

Lumír Pecold